

CHÍNH SÁCH NGOẠI GIAO CỦA GIÉP-THÊ

Kinh thánh: Các quan xét 11:12-28

“12 Đoạn Giép-thê sai sứ giả đến cùng vua dân Am-môn mà nói rằng: Ta với ngươi có việc chi, nên ngươi kéo đến ta đặng hãm đánh xứ ta? 13 Vua dân Am-môn đáp cùng sứ giả Giép-thê rằng: Ấy bởi Y-sơ-ra-ên khi ra khỏi nước Ê-díp-tô, có chiếm lấy xứ ta từ Ạt-nôn cho đến Gia-bốc và Giô-đanh. Bây giờ hãy trả êm lại xứ ấy cho ta. 14 Giép-thê lại sai sứ giả đến cùng vua dân Am-môn đặng nói rằng: 15 Giép-thê nói như vậy: Y-sơ-ra-ên không có xâm đoạt địa phận Mô-áp, cũng chẳng có chiếm lấy xứ của dân Am-môn. 16 Song khi Y-sơ-ra-ên ra xứ Ê-díp-tô, thì đi ngang qua đồng vắng cho đến Biển đỏ, rồi tới Ca-đê. 17 Bây giờ, người sai sứ giả đến vua Ê-đôm đặng tâu rằng: Xin cho tôi đi ngang qua xứ vua. Nhưng vua Ê-đôm không bằng lòng. Người cũng sai sứ giả đến vua Mô-áp, vua Mô-áp cũng không khứng cho, nên Y-sơ-ra-ên cứ ở tại Ca-đê. 18 Đoạn, người lại đi vào đồng vắng, vòng quanh xứ Ê-đôm và xứ Mô-áp; rồi đến cõi phía đông xứ Mô-áp. Người hạ trại ở bên kia Ạt-nôn, không vào bờ cõi Mô-áp; vì Ạt-nôn là giới hạn của xứ Mô-áp. 19 Rốt lại, Y-sơ-ra-ên sai sứ giả đến cùng Si-hôn, vua người A-mô-rít, ở tại Bết-hôn, và dặn nói rằng: Xin để cho chúng tôi đi ngang qua xứ vua đặng đến xứ chúng tôi. 20 Nhưng Si-hôn không đủ tin dân Y-sơ-ra-ên, nên không cho đi ngang qua xứ mình, bèn hiệp lại cả cơ binh mình, kéo đến đóng trại tại Gia-hát và chống đầu cùng Y-sơ-ra-ên. 21 Giê-hô-va Đức Chúa Trời của Y-sơ-ra-ên phó Si-hôn và cả cơ binh người vào tay Y-sơ-ra-ên. Y-sơ-ra-ên đánh bại chúng nó, và lấy toàn xứ dân A-mô-rít, là dân ở miền đó. 22 Vậy, Y-sơ-ra-ên nhận được toàn xứ dân A-mô-rít, từ Ạt-nôn cho đến Gia-bốc, và từ đồng vắng cho đến Giô-đanh. 23 Vậy bây giờ, Giê-hô-va Đức Chúa Trời của Y-sơ-ra-ên đã đuổi dân A-mô-rít khỏi trước mặt dân Y-sơ-ra-ên của Ngài rồi, thì ngươi lại muốn chiếm lấy xứ của họ sao? 24 Ngươi há chẳng nhận được đất mà Kê-môt, là thần của ngươi, đã ban cho ngươi sao? Thế thì, chúng ta cũng nhận được đất của những kẻ nào mà Giê-hô-va Đức Chúa Trời chúng ta đã đuổi khỏi trước mặt chúng ta. 25 Vả lại, ngươi cho trời hơn Ba-lác, con trai Xếp-bô, vua Mô-áp chăng? Hắn há có khi nào cãi cộ hay là chiến đấu cùng Y-sơ-ra-ên chăng? 26 Đang lúc ba trăm năm mà Y-sơ-ra-ên ở tại Hết-bôn và các thành địa hạt nó, A-rô-e và các thành địa hạt nó, cùng hết thảy các thành ở dọc theo Ạt-nôn, sao ngươi không lấy nó lại trong khi đó? 27 Vậy, ta không có phạm tội cùng ngươi, nhưng ngươi đã làm quấy cùng ta mà hãm đánh ta. Nguyện Đức Giê-hô-va, là Đấng đoán xét, ngày nay xét đoán giữa dân Y-sơ-ra-ên và dân Am-môn! 28 Nhưng vua dân Am-môn không khứng nghe lời của Giép-thê sai nói cùng ngươi.”

Gợi ý bài học: Trong phân đoạn trước, Giép-thê—người từng bị gia đình loại bỏ và phải sống giữa những người du đãng—đã được các trưởng lão Ga-la-át mời trở về làm thủ lĩnh và chỉ huy quân đội Y-sơ-ra-ên. Khi có quyền chỉ huy trong tay, Giép-thê không lập tức dùng gươm giáo tấn công dân Am-môn. Trước hết, ông cử sứ giả đến đối thoại với vua Am-môn. Qua đó, chúng ta thấy một người lãnh đạo không chỉ cần lòng can

đảm trên chiến trường mà còn cần sự hiểu biết, khả năng phân định và lập luận dựa trên sự thật.

Giép-thê sai sứ giả đến hỏi vua Am-môn: “Người với ta có việc chi, mà người đến đánh xứ ta?” Câu hỏi này yêu cầu vua Am-môn giải thích lý do xâm lược. Đáp lại, vua Am-môn tuyên bố rằng khi ra khỏi Ai Cập, dân Y-sơ-ra-ên đã chiếm lấy lãnh thổ của họ từ sông Ạt-nôn đến sông Gia-bốc và sông Giô-đanh. Vì vậy, ông yêu cầu Y-sơ-ra-ên phải “hòa thuận” trả lại vùng đất ấy. Lời nói nghe có vẻ ôn hòa, nhưng thực chất là một sự xuyên tạc lịch sử nhằm tạo cớ cho cuộc xâm lược. Vua Am-môn biến kẻ tấn công thành nạn nhân và đổ trách nhiệm của cuộc chiến hiện tại lên những sự kiện xảy ra từ nhiều thế hệ trước. Giép-thê không bị lung lay trước lời cáo buộc ấy. Ông trả lời rõ ràng: “Y-sơ-ra-ên không có chiếm lấy xứ Mô-áp, cũng không có chiếm lấy xứ của dân Am-môn.”

Ông không đáp lại bằng cảm xúc hay lời xúc phạm, nhưng bằng những sự kiện lịch sử cụ thể. Giép-thê nhắc lại hành trình của Y-sơ-ra-ên sau khi ra khỏi Ai Cập. Khi đi qua hoang mạc, dân Y-sơ-ra-ên từng xin vua Ê-đôm cho phép đi ngang qua lãnh thổ, nhưng bị từ chối. Họ cũng xin vua Mô-áp nhưng không được chấp thuận. Thay vì dùng vũ lực xâm nhập, Y-sơ-ra-ên tránh đối đầu và đi vòng qua lãnh thổ của họ. Điều này cho thấy Y-sơ-ra-ên không chiếm đất của Ê-đôm hay Mô-áp. Khi đến lãnh thổ của Si-hôn, vua dân A-mô-rít tại Hết-bôn, Y-sơ-ra-ên tiếp tục đề nghị được đi qua trong hòa bình. Nhưng Si-hôn không tin họ. Ông tập hợp quân đội, kéo đến Gia-hát và chủ động tấn công Y-sơ-ra-ên. Đức Giê-hô-va phó Si-hôn cùng quân đội vào tay Y-sơ-ra-ên. Vì thế, Y-sơ-ra-ên chiếm lãnh thổ của dân A-mô-rít, từ sông Ạt-nôn đến sông Gia-bốc và từ hoang mạc đến sông Giô-đanh. Như vậy, vùng đất đang tranh chấp không phải là đất Y-sơ-ra-ên đã cướp trực tiếp từ dân Am-môn. Đó là lãnh thổ của Si-hôn, vua dân A-mô-rít, người đã chủ động gây chiến và bị đánh bại. Lời trình bày của Giép-thê cho thấy **đức tin không đồng nghĩa với sự thiếu hiểu biết. Người tin Chúa cần biết sự thật, ghi nhớ lịch sử và phân biệt giữa một lời cáo buộc có cơ sở với một câu chuyện được bóp méo để phục vụ tham vọng.**

Sau khi trình bày các sự kiện lịch sử, Giép-thê đưa ra lập luận thần học: “Giê-hô-va Đức Chúa Trời của Y-sơ-ra-ên đã đuổi dân A-mô-rít khỏi trước mặt dân Y-sơ-ra-ên của Ngài rồi, thì người lại muốn chiếm lấy xứ của họ sao?” Giép-thê tin rằng chiến thắng của Y-sơ-ra-ên không đơn thuần đến từ sức mạnh quân sự. Chính Đức Chúa Trời đã giao vùng đất ấy cho dân Ngài. Bởi vậy, vua Am-môn không có quyền dùng một câu chuyện sai lệch để chiếm đoạt điều Đức Chúa Trời đã ban. Giép-thê còn nói đến Kê-mốt, vị thần mà các dân trong vùng tin cậy. Lập luận của ông có nghĩa: Nếu vua Am-môn cho rằng mình có quyền nhận lấy điều thần của mình ban, thì tại sao lại phủ nhận quyền của Y-sơ-ra-ên đối với điều Đức Giê-hô-va đã ban cho họ

Giép-thê tiếp tục nhắc đến Ba-lác, vua Mô-áp. Dù Ba-lác từng lo sợ dân Y-sơ-ra-ên, ông cũng không phát động chiến tranh để giành lại vùng đất này. Hơn nữa, Y-sơ-ra-ên đã cư trú tại Hết-bôn, A-rô-e và các thành chung quanh suốt ba trăm năm. Nếu dân Am-môn thực sự tin rằng đó là lãnh thổ của mình, tại sao trong suốt ba thế kỷ họ không đòi lại? Yêu sách bất ngờ sau ba trăm năm cho thấy vấn đề không phải là công lý, nhưng là

tham vọng mở rộng lãnh thổ. Vua Am-môn đang sử dụng lịch sử như một công cụ để hợp thức hóa cuộc xâm lược.

Giép-thê kết luận: “Vây, ta không có phạm tội cùng người, nhưng người đã làm quấy cùng ta mà hãm đánh ta. Nguyên Đức Giê-hô-va, là Đấng đoán xét, ngày nay xét đoán giữa dân Y-sơ-ra-ên và dân Am-môn!” Sau khi trình bày sự thật và tìm kiếm giải pháp hòa bình, Giép-thê giao sự phán xét cuối cùng cho Đức Chúa Trời. Đức Chúa Trời không phải là một vị thần bộ tộc chỉ quan tâm đến lợi ích của Y-sơ-ra-ên. Ngài là Chúa của lịch sử, Đấng nhìn thấy sự thật và xét đoán mọi dân tộc. Con người có thể viết lại quá khứ, sử dụng những lời lẽ nghe có vẻ hợp lý và biến tham vọng cá nhân thành một chính nghĩa. Nhưng không ai có thể thay đổi sự thật trước mặt Đức Chúa Trời. Ngài phân biệt người xâm lược với người bị tấn công, nhận biết lời cáo buộc chân thật với lời xuyên tạc và nhìn thấu động cơ ẩn phía sau những tuyên bố hoa mỹ. Mọi sự bất công cuối cùng đều phải đứng trước sự phán xét của Ngài.

Câu hỏi suy gẫm và áp dụng bài học:

1. Khi bị hiểu lầm, vu cáo hoặc đối xử bất công, tôi phản ứng bằng nóng giận và tự ái, hay bình tĩnh kiểm chứng sự việc và trình bày lẽ thật cách rõ ràng?
2. Tôi có đang lắng nghe, đối thoại và tìm hiểu đầy đủ sự thật trước khi phán xét người khác, hay dễ dàng tin theo những lời xuyên tạc và thành kiến?
3. Tôi có thường xuyên học Lời Chúa để phân biệt đúng sai và sau khi đã làm hết trách nhiệm, tôi có thật sự giao sự phán xét cùng kết quả cho Ngài không?

Khi bị đối xử bất công, chúng ta có trách nhiệm nói ra sự thật, bảo vệ điều đúng và tìm kiếm hòa bình. Nhưng chúng ta không cần để lòng mình bị thiêu đốt bởi ý muốn báo thù. Sự phán xét cuối cùng thuộc về Đức Chúa Trời. Đáng tiếc, vua Am-môn không nghe lời Giép-thê. Sự thật đã được trình bày nhưng ông vẫn lựa chọn chiến tranh. Điều đó nhắc chúng ta rằng nói đúng không phải lúc nào cũng khiến người khác tiếp nhận. Dầu vậy, chúng ta vẫn phải trung thành với chân lý và để kết quả trong tay Chúa.